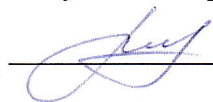

Міністерство освіти і науки України
Черкаський художньо-технічний фаховий коледж
Механіко-технологічне відділення

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з НР

 С.А. Рубанік

«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« Безпека життєдіяльності »

Освітньо-професійної програми: «Обслуговування програмних систем і комплексів»

Спеціальність: 122 «Комп'ютерні науки»

Галузь знань: 12 Інформаційні технології

Освітній рівень: фаховий молодший бакалавр

Розробники програми: Лабунська В.В., викладач вищої категорії

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії комп'ютерних та землепорядних дисциплін

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 року

Голова циклової комісії комп'ютерних та землепорядних дисциплін Мадюдя В.В.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –1,5	Спеціальність 122 «Комп'ютерні науки» Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший бакалавр	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		1-й	-
		Семестр	
Загальна кількість годин – 45		1	-
Аудиторних-32		Лекції	
		20 год	-
		Практичні, семінарські	
		12 год	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		13 год	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2год.		Індивідуальні завдання:	
самостійної роботи студента –1 год		-	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення дисципліни полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завдання: Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику. Засвоївши дисципліну «Безпека життєдіяльності» майбутні молодші спеціалісти повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу ОГ в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- основні етапи розвитку проблеми забезпечення безпеки життєдіяльності людини;
- основні положення Концепції національної безпеки України, що стосуються безпеки життя та здоров'я особи;
- загальну модель діяльності людини;
- джерела небезпеки та їх класифікація;
- таксономію та квантифікацію небезпеки;
- концепцію допустимого ризику;

- загальні положення управління ризиком;
- системи забезпечення життєдіяльності людини;
- характеристику системи «людина - життєве середовище»;
- об'єкти та цілі безпеки життєдіяльності в системі «людина - життєве середовище» різного рівня.
- причини та характер виникнення техногенних небезпек;
- заходи захисту від небезпек
- основні вимоги до технічного стану житлового фонду, інженерного обладнання, транспортних засобів, комунікацій, місць відпочинку та розваг;
- загальні правила користування та поведінки в приміщеннях житлових будинків і на прибудинковій території;
- вимоги щодо забезпечення санітарно-гігієнічного та епідемічного благополуччя населення;
 - загальні правила поведінки на вулицях і дорогах, використання транспортних засобів та користування ними.
- причини та характер виникнення техногенних небезпек;
- загальні причини виникнення соціальних та політичних небезпек;
- загальна характеристика комбінованих небезпек;
- основні вимоги до технічного стану житлового фонду, інженерного обладнання, транспортних засобів, комунікацій, місць відпочинку та розваг;
- основні законодавчі та нормативні акти з питань безпеки життєдіяльності;
- органи нагляду і контролю за дотриманням вимог безпеки підприємствами, організаціями та населенням;
- принципи та методи забезпечення безпеки життєдіяльності;
- нормативна та організаційно-методична основа системи управління безпекою життєдіяльності;
- контроль за станом безпеки життєдіяльності;
- організація навчання населення з питань безпеки життєдіяльності;

- пропаганда знань з питань створення та дотримання здорових і безпечних умов існування людини.

вміти:

- забезпечувати професійну безпеку та безпеку життєдіяльності в нормальних умовах та надзвичайних ситуаціях, спираючись на знання з ідентифікації шкідливих та небезпечних факторів діяльності людини та технічних систем у природному середовищі

- ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їх вид, визначати просторові та часові координати, величину та імовірність їх прояву;

- визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами цих небезпек;

- прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини, а вражаючих факторів на безпеку системи «людина - життєве середовище»;

- використовувати нормативно-правову базу захисту особистості та навколишнього середовища, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо;

- розробляти заходи та застосовувати засоби захисту від дії небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів;

- запобігати виникненню надзвичайних ситуацій, а в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії спрямовані на їх ліквідацію;

- використовувати у своїй практичній діяльності громадсько-політичні, соціально-економічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні та освітньо-виховні заходи, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі;

- планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов життя та діяльності у системі «людина - життєве середовище».

Сформовані компетентності:

Загальні (ЗК)

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

-

Спеціальні (СК)

- СК3. Здатність розробляти, аналізувати та застосовувати ефективні алгоритми для розв'язання конкретних професійних задач залежно від предметного середовища.

Результати навчання:

- РН01. Аналізувати явища і події соціально-політичного, культурного, духовного середовища для формування світогляду людини та встановлювати зв'язок між ними.
- РН02. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами, у тому числі з професійних питань.

3. Структура навчальної дисципліни

Семестр	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Всього	у тому числі:					всього	у тому числі				
		л	с,п	лаб.	прак.	с.р.с.		л	сп	лаб.	д.к.р	с.р.с.
1	45	20	12	-	-	13	-	-	-	-	-	-

4. Тематичний план

№	Назва розділу, Теми	Кількість годин						Навчально-метод. література	Засоби діагностики
		всього	у тому числі:						
			л	с,п	лаб.	пр. інд.	с.р.с		
1 семестр									
1	Тема № 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	25	10	6	-	-	6	1. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності: Підручник. - 2-ге видання. – К.: "Центр учбової літератури", 2019. – 448 с.	1) усні опитування на практичних заняттях; 2) письмові контрольні; 3) самостійні роботи; 4) тестові завдання.
2	Тема № 2. Безпеки життєдіяльності в звичайних умовах та надзвичайних ситуаціях	20	10	6	-	-	7	2. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності: Підручник. - 2-ге видання. – К.: "Центр учбової літератури", 2019. – 448 с.	1) усні опитування на практичних заняттях; 2) письмові контрольні; 3) самостійні роботи; 4) тестові завдання.
	Разом годин	45	20	12	-	-	13		

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ до дисципліни. Категорійно-понятійний апарат, таксономія небезпек. Системний аналіз в безпеці життєдіяльності	4-4
2.	Кількісна оцінка небезпек. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС. Управління ризиком. Якісний аналіз небезпек	2-8
3.	Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	2-12
4.	Техногенні небезпеки. Хімічна безпека	2-14
5.	Техногенні небезпеки. Пожежі та вибухи Радіаційна безпека	2-16
6.	Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС. Небезпеки, викликані залежностями. Соціальні хвороби та епідемії. Небезпеки сучасного урбанізованого середовища	4
7.	Менеджмент безпеки. Правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та територій у надзвичайних ситуаціях	2
8.	Основні принципи і положення захисту населення і територій у разі надзвичайної ситуації. Підготовка населення до дій в умовах надзвичайної ситуації. Технологія прийняття управлінських рішень. Інформація про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації, поведінка та дії в цих умовах	2
	Всього	20

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>Практична робота</i> Концепція ризику	2
2.	<i>Практична робота</i> НС природного походження	2
3.	<i>Практична робота</i> НС техногенного походження	2
4.	<i>Практична робота</i> НС соціального походження	2
5.	<i>Практична робота</i> Раціональне харчування	2
6.	<i>Практична робота</i> Психічні властивості людини	2
	Всього	12

8. Самостійна робота

№	Назва теми	Короткий зміст	Кількість
---	------------	----------------	-----------

з/п			годин
1	Тема № 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	Вплив людського фактору на проблеми безпеки життєдіяльності Безпека в соціальній сфері діяльності людини Захист населення і території у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій	6
2	Тема № 2. Безпеки життєдіяльності в звичайних умовах та надзвичайних ситуаціях	Небезпечні ситуації повсякденного життя та поведінки людини Єдина державна система запобігання та реагування на надзвичайні ситуації Надання першої допомоги потерпілим Управління природокористуванням і правовий захист навколишнього середовища Екологічний моніторинг. Система екологічної інформації Госпрозрахунковий механізм раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища Трудові правовідносини	7
	Всього		13

9. Методичне забезпечення

1. Картки завдань самостійних, тестових робіт з кожної теми.
2. Роздатковий матеріал для забезпечення наочності.
3. Презентації.
4. Методичні вказівки для студентів до виконання практичної роботи.
5. Методичні вказівки для студентів до виконання самостійної роботи.

10. Семестровий контроль, критерії оцінювання

Поточний контроль результатів навчальної діяльності здобувачів освіти:

- роботи на аудиторних заняттях (відповіді на теоретичні питання; виконання поточних завдань під час практичних занять);
- результатів виконання завдань самостійної роботи здобувача освіти.

Контроль досягнень здобувачів освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача освіти за дисципліною.

Підсумковий контроль результатів навчальної діяльності здобувачів освіти у формі диференційованого заліку у I семестрі.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни

Оцінювання за національною шкалою:	Критерії та визначення оцінювання
5 (відмінно)	Здобувач освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 (добре)	Здобувач освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 (задовільно)	Здобувач освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони, однак нездатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 (незадовільно)	Здобувач освіти достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

10. Рекомендована література

9.1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. ДСТУ 2272-2006 „Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять ”.
2. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
3. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). - Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. - 125 с.
4. Про адміністративні порушення: Закон України. – К., 1993.
5. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27.
6. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
7. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
8. Про охорону праці: Закон України. – К., 1992.
9. Про пожежну безпеку: Закон України. – К., 1993.
10. Про цивільну оборону України: Закон України від 3 лютого 1993 р. – К., 1993.
11. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
13. Про пожежну безпеку: Закон України. – К., 1993

11. Основна література

1. Атаманчук П.С. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2017. – 276 с.
2. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб. / О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін.; за заг. ред О.П. Яворовського. – К.: ВСВ “Медицина”, 2018. – 288 с.
3. Безпека життєдіяльності. Підручник затверджений МОН України - Запорожець О.І. – К.: ЦУЛ, 2019. – 448 с.
4. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Запарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / За ред, Є П. Желібо. 6-е вид. - К.: Каравела, 2008. — 344 с.
5. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності: Підручник. - 2-ге видання. – К.: "Центр учбової літератури", 2019. – 448 с.
6. Безпека життєдіяльності у законах та підзаконних актах: навч.-метод. посіб. / Вінниц. НМУ ім. М.І. Пирогова, каф. медицини катастроф та безпеки життєдіяльності; уклад. В. С. Тарасюк [та ін.]. - Вінниця, 2005. - 103 с.
7. Піскунова Л.Е. Безпека життєдіяльності: підручник / Л.Е. Піскунова, В.А. Прилипко, Т.О. Зубок. – К.: ВЦ «Академія», 2014. – 224 с.
8. Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” № 4004-XII від 24.02.94. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
9. Кодекс цивільного захисту України № 5403-VI від 02.10.2012. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>

Допоміжна

1. Корнієнко О.В. Безпека життєдіяльності та підтримання психосоматичного здоров'я молоді: Монографія. - К.: "Київський університет", 2004.-264 с
2. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / О.С. Баб'як, О.М. Сітенко, І.В. Ківва та ін. – Х.: Ранок, 2000. – 304 с.
3. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки.
4. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 120 с. ISBN 978-911-01-0002-1

Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздій С.П. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести. – Київ: "Саміт-книга", 2005.

– 148 с. **Інформаційні ресурси**

- Офіційне Інтернет-представництво Президента України
<http://www.president.gov.ua/>.
 - Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua/>.
 - Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
 - Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>.
 - Міністерство екології та природних ресурсів України
<http://www.menr.gov.ua/>.
 - Державна служба України з надзвичайних ситуацій <http://www.dsns.gov.ua/>.
 - Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rnbo.gov.ua/>.
 - Постійне представництво України при ООН <http://ukraineun.org/>.
 - Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>.
 - Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>.
 - Сайт кафедри медицини катастроф та військової медицини
<https://emergency.vnmu.edu.ua/>
5. Сайт бібліотеки – <http://library.vnmu.edu.ua>